

Prosjektrapport: Butikker forteller historie

Vi viser til vår søknad om utviklingsmidler «Butikker forteller historie» og deres tildelingsbrev datert 7.12.2021 ref. 2021/15446 og vår midlertidige rapport 140622. MiA har nå slutført prosjektet. Vedlagt følger rapport, regnskap og vedlegg.

Kort om gjennomføringen:

Prosjektet Butikker forteller historie startet opp mars 2022 og katalogisering var ferdigstilt august 2022. Høsten 2022 og vinteren/tidlig vår 2023 ble brukt til å lage film og skrive populærvitenskapelige tekster. Prosjektavslutning/prosjektrapport har blitt noe forsinket fordi MiA har hatt utfordringer med å nå målet om å få arkivene digitalisert. Dette er nærmere forklart i teksten under. I stor grad har vi klart å holde oss innenfor planen for gjennomføring presentert i søknaden.

Målet med prosjektet:

Målet med prosjektet var å sikre kilder som kunne belyse endringer i forbrukersamfunnet til et samfunn som forhåpentligvis blir mer bærekraftig. Butikkarkiver kan være en viktig kilde til å fortelle hvordan vare- og handlemønstre endrer seg over tid.

Et delmål ved prosjektet var å bevare og sikre flere butikkarkiver som MiA hadde fått avlevert tilbake i tid. Følgende arkiver har blitt ordnet, katalogisert og publisert på Arkivportalen.no:

- 1) Arthur Olaussens landhandleri: https://arkivportalen.no/entity/nb-AFM_arkiv000000013644?ins=AFM
- 2) Kolonial Fjellhamar: https://arkivportalen.no/entity/nb-AFM_arkiv000000013659?ins=AFM

- 3) Kjøpmann Bergli: https://arkivportalen.no/entity/nb-AFM_arkiv000000013667?ins=AFM
- 4) Coop Romerike: https://arkivportalen.no/entity/nb-AFM_arkiv000000013636?ins=AFM
- 5) Strømmen samvirkelag: https://arkivportalen.no/entity/nb-AFM_arkiv000000013663?ins=AFM

Videre skulle arkivene digitaliseres og lastes opp i Digitalarkivet.no. Her har MiA sett seg nødt til å gjøre et utvalg. MiA har begrensede ressurser på digitalisering og stor pågang på digitalisering fra gjenstander, foto og arkiv. MiA har per i dag heller ikke egen bokskanner, slik at det som digitaliseres avfotograferes. Etter litt undersøkelser fikk MiA mulighet til å låne bokskanner hos Oslo byarkiv noe vi var svært takknemlig for. Vi fikk låne den i to dager og har dermed fått digitalisert 45 utvalgte protokoller som utgjorde 2869 filer. Disse vil bli lastet opp i Digitalarkivet.no. MiA vil arbeide for at resten av kildene i de aktuelle arkivene i prosjektet Butikker forteller historie vil bli digitalisert.

Det andre delmålet i prosjektet var å formidle butikkhistorie ved å bruke de ordnede kildene. MiA har valgt å løse dette på tre måter:

- 1) MiA har produsert en film der kildene er brukt sammen med miljøutstillingen museet har på avdelingen Gamle Hvam museum og ved bruk av skuespillere ansatt internt og eksternt. Idé er utformet av kommunikasjonsavdelingen og arkivteamet i felleskap. Filmen kan sees her: <https://mia.no/museumstjenesten/butikker-forteller-historier> eller her: <https://www.youtube.com/watch?v=OOY2p-3MP2g>. Filmen har vært sett 292 ganger.
- 2) Konservator NMF Kirsten Linde som har spesialisert seg på butikker og registrar/museolog Alvilde Mejlænder har skrevet populærvitenskapelige tekster om butikkene som arkivene tilhører. Tekstene kan leses her: <https://mia.no/museumstjenesten/butikker-forteller-historierm> <https://mia.no/museumstjenesten/arthur-olaussens-landhandleri-pa-strommen> og <https://mia.no/museumstjenesten/vareutvalget-i-landhandleriet>. De to siste tekstene ligger også som vedlegg til denne rapporten.
- 3) Prosjektet har vært presentert en rekke ganger i sosiale medier.

Gevinster ved prosjektet:

En viktig gevinst av prosjektet er at arkivene nå er tilgjengeliggjort for forskning. Dette vil selvfølgelig bli enda bedre når alle dokumentene er digitalisert, men nå er det i alle fall mulig å gi noe tilgang gjennom Digitalarkivet for øvrig må interesserte komme til MiA å bruke arkivet.

Arkivene viste seg å inneholde følgende: Møteprotokoller, regnskapsbøker og dokumenter ang. fusjonering av samvirkelag m.m.

Tilgjengeliggjøring av arkivene gjør det mulig å studere butikkenes historiske utvikling i Akershus fylke. Arkivene kan bidra med kunnskap innenfor handelshistorie og andre studier innen kulturhistorie med et fokus på vareutvalg, kunderelasjoner og butikkens betydning som samlingspunkt på bygda og møteplass i byområder.

MiA takker for tildelingen av utviklingsmidler til prosjektet. Dette prosjektet hadde ikke vært mulig å gjennomføre uten denne typen ekstern finansiering fordi driftsressursene ikke strekker til. Det har vært lærerikt å arbeide med disse arkivene i forhold til sikring, bevaring og tilgjengeliggjøring, men ikke minst også kunne bruke muligheten til å utvikle konkrete formidlingstiltak.

Med vennlig hilsen

Joel Boaz

Avd. dir Viten Vern og Utdanning

Katja Nicolaysen

Konservator NMF/arkivar

MiA